Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA
Puhelin 029 56 42611
Faksi 029 56 42760
Sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi

Päätös

Antopäivä	Päätösnumero
8.11.2013	13/0652/2

Diaarinumero
00654/12/5110
00655/12/5110
00656/12/5110

Asia Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat
1. Mikkelin Vesilaitos, Mikkeli
2. Asunto Oy Mikkelin Marsalkanranta, Mikkeli
3. Kalevi ja Sirkka Autio, Espoo

Luvan hakija Mikkelin Vesilaitos, Mikkeli

Päätös, johon on haettu muutosta

Itä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue
12.1.2012, Nro 1/2012/1

Aluehallintovirasto on myöntänyt Mikkelin Vesilaitokselle ympäristöluvan Mikkelin kaupungin Sairilan kylässä tilalle Metsä-Sairila (149-419-1-344) rakennettavan Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamon toimintaan. Lupa koskee hakemusten mukaisten Mikkelin kaupungin alueilta yleiseen viemäriin johdettavien asuma- ja teollisuusjätevesien sekä puhdistamolle toimitettavien sako- ja umpikaivolietteiden käsittelyä puhdistamolla. Suunniteltu puhdistamo on mitoitettu asukasvastineluvun 62 900 mukaan.

Jäteveden vesistöön johtamisesta kalastolle ja kalastukselle aiheutuvista edunmenetyksistä luvan saaja määrätään maksamaan kalatalousmaksua.

Jäteveden vesistöön johtamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu muita korvattavia vahinkoja, haittoja ja edunmenetyksiä tai kompensaatiotoimenpiteitä. Ennalta arvaamattomien vahinkojen varalta on annettu ohjaus. Päätökseen on liitetty seuraavat lupamääräykset:

Jäteveden johtaminen, käsittely ja päästöt vesistöön

1. Puhdistetut jätevedet johdetaan noin 4 200 m pitkää, painovoimaisesti toimivaa purkuputkea pitkin Saimaan Pappilanselälle. Purkuputken huolto- ja häiriötilanteissa jätevedet johdetaan noin 700 m pitkää varapurkuputkea pitkin Saimaan Mustaselälle.

2. Jätevedet on käsiteltävä siten, että vesistöön johdettavan jäteveden pitoisuudet ja käsittelytehot täyttävät seuraavat vaatimukset:

	Enimmäispitoisuus (mg/l)	Vähimmäisteho (%)
BOD_{7ATU}-arvo	10	96
Kokonaisfosfori	0,3	96
Ammoniumtyppi	4	90
Kiintoaine	15	90
COD_{Cr}	60	85
Kokonaistyppi	-	70

Arvot lasketaan neljännesvuosikeskiarvoina mahdolliset ohitukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet mukaan lukien lukuun ottamatta kokonaistyppeä, jonka vähimmäisteho lasketaan mahdolliset ohitukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet mukaan lukien vuosikeskiarvona.

Vesistöön johdettavan jäteveden pitoisuusarvojen ja käsittelytehon prosentuaalisten arvojen on lisäksi edellä mainittujen parametrien osalta täytettävä valtioneuvoston asetuksen 888/2006 mukaiset pitoisuuden ja käsittelytehon raja-arvot asetuksen edellyttämällä tavalla tarkkailtuna.

Vesistöön johdettava jätevesi ei saa sisältää haitallisessa määrin raskasmetalleja eikä muita terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita. Vesistöön johdettavat jätevedet on 1.5.-31.10 hygienisoitava siten, että fekaalisten koliformien ja enterokokkien osalta saavutetaan vähintään keskimäärin 90 %:n poistuma verrattuna puhdistamolle tulevan jäteveden mikrobipitoisuuteen.

Vesistöön johdettava jätevesi ei saa sisältää valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 mukaisia vesiympäristölle vaarallisia aineita (liite 1 A-kohta) ja vaarallisia aineita raja-arvot ylittävinä pitoisuuksina (liite 1 B-kohta). Jos jätevesi sisältää kyseisiä vaarallisia aineita, on luvan saajan osoitettava, että määrät ovat niin vähäiset, ettei päästöstä voi aiheutua pintaveden pilaantumisen vaaraa eikä haittaa vesilaitoksen toiminnalle.

3. Varapurkuputkea pitkin Mustaselälle saadaan johtaa ainoastaan edellä lupamääräyksen 2. mukaisesti puhdistettuja jätevesiä varsinaisen purkuputken häiriö- ja huoltotilanteissa. Tämän lisäksi Mustaselälle johdettavat jätevedet on aina käsiteltävä myös hiekkasuodatuksella ja hygienisoitava siten, että fekaalisten koliformien ja enterokokkien osalta saavutetaan vähintään keskimäärin 90 %:n poistuma verrattuna puhdistamolle tulevan jäteveden mikrobipitoisuuteen.

Varsinaisen purkuputken etukäteen suunnitellut huollot on ajoitettava varsinaisen vesistön virkistyskäyttökauden 1.6-30.9. ulkopuolelle.

Jätevesien johtamisesta varapurkuputkea pitkin Mustaselälle on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava alueella yleisesti ilmestyvässä sanomalehdessä ja Mikkelin Vesilaitoksen Internet-sivuilla. Mikäli kysymys on ennakoimattomasta häiriötilanteesta, on ilmoitus julkaistava niin pian kuin se teknisesti on mahdollista.

Päästöt ilmaan

4. Puhdistamon toiminta oheistoimintoineen ei saa aiheuttaa toistuvaa kohtuutonta haju- ja pölyhaittaa.

Melu

5. Puhdistamon toiminnan aiheuttama melutaso ei saa ylittää ympäristön asuinalueilla klo 7-22 keskiäänitasoa 50 dB (A) eikä klo 22-7 tasoa 45 dB (A). Loma-asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei saa ylittää klo 7-22 keskiäänitasoa 45 dB(A) eikä klo 22-7 tasoa 40 dB(A).

Puhdistamon ja viemäriverkoston käyttö ja hoito

6. Puhdistamon hoidosta vastaavalla henkilöllä tulee olla riittävä koulutus ja pätevyys puhdistamon käyttö- ja hoitotoimenpiteisiin. Puhdistamon hoidosta vastaavan henkilön nimen ja yhteystietojen on oltava Etelä-Savon ELY-keskuksen sekä Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tiedossa.

Jätevesiviemäriverkosto on kunnostettava suunnitelmallisesti siten, että viemäristöön pääsee mahdollisimman vähän vuoto- ja hulevesiä ja että viemäriverkoston jätevesistä ei aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumista.

Viemärit ja pumppaamot on sijoitettava ja rakennettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuutonta hajuhaittaa, häiritsevää melua tai muuta vältettävissä olevaa haittaa. Puhdistamon, viemärien ja pumppaamojen on oltava mitoitukseltaan riittävät estämään viemäriveden vaihtelusta johtuvat ylivuodot. Viemäriverkoston pumppaamojen ylivuotokohdat on liitettävä kaukovalvontaan ja ylivuotokohdat on varustettava laitteilla, jotka rekisteröivät ylivuodot ja niiden kestoajan.

Poikkeavat jätevedet

7. Poikkeavia jätevesiä ei saa johtaa esikäsittelemättöminä viemäriin, mikäli niiden johtaminen on kielletty asetuksella tai ne muutoin määränsä tai laatunsa vuoksi vaarantavat jätevedenpuhdistamon tai viemäriverkon toimintaa, vaikeuttavat kuivatun lietteen hyötykäyttöä tai aiheuttavat haittaa purkuvesistössä.

Teollisuusjätevesien ja muiden tavanomaisista poikkeavien jätevesien johtamisesta kiinteistöltä viemäriin tulee olla vesihuoltolain mukainen liittymissopimus, jonka sisältö vastaa ympäristönsuojeluasetuksen ja valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 vaatimuksia jätevesien esikäsittelystä, johtamisesta sekä määrän ja laadun tarkkailusta. Jäljennökset tehdyistä liittymissopimuksista on toimitettava Etelä-Savon ELY-keskukselle.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

8. Puhdistamolla syntyvä liete on hyödynnettävä joko kompostoimalla tai energiaksi.

Teknisesti ja taloudellisesti hyödynnettävissä olevat jätteet on kerättävä, lajiteltava ja toimitettava hyödynnettäviksi. Vain hyötykäyttöön kelpaamattomat jätteet voidaan toimittaa kaatopaikalle, joka täyttää kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen vaatimukset ja jonka ympäristöluvassa tai vastaavassa päätöksessä kyseisten jätteiden vastaanotto on hyväksytty. Ongelmajätteet on toimitettava asianmukaisesti luvalliseen ongelmajätteiden käsittelypaikkaan. Jätteiden varastoinnista kiinteistöillä ja kuljettamisesta muualle ei saa aiheutua roskaantumis-, haju- tai muuta haittaa ympäristölle.

Varastointi

9. Kemikaalit, poltto- ja voiteluaineet sekä jätteet on varastoitava ja käsiteltävä laitosalueella niin, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, pölyämistä, hajuhaittaa ja maaperän taikka pinta- tai pohjavesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Varastoja, säiliöitä ja putkistoja on tarkkailtava säännöllisesti ja tarvittaessa ryhdyttävä viipymättä korjaustoimenpiteisiin. Vahinkojen varalta puhdistamolla on oltava riittävä määrä imeytysmateriaalia.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

10. Puhdistamon ympäristön tilaa vaarantavista tai uhkaavista häiriötilanteista sekä määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavista päästöistä on ilmoitettava Etelä-Savon ELY-keskukselle ja Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli päästöistä voi aiheutua terveydellistä vaaraa, on tapahtumasta ilmoitettava myös Mikkelin kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle. Luvan saajan on ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on selvitettävä ja havaitut viat ja häiriötekijät on viipymättä korjattava.

Riskienhallinta

11. Luvan saajan on laadittava puhdistamotoimintaa ja viemäröintiä koskeva riskienhallintasuunnitelma ja pidettävä sitä ajan tasalla. Suunnitelma ja siihen tehtävät olennaiset muutokset on toimitettava tiedoksi Etelä-Savon ELY-keskukselle sekä Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Suunnitelma ja selkeät toimintaohjeet on oltava puhdistamoa ja viemäriverkostoa hoitavien henkilöiden tiedossa.

Käyttö- ja päästötarkkailu

12. Toiminnan käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava hakemuksessa esitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti täydennettynä jäteveden hygieenisen laadun tarkkailulla sekä siten, että tarkkailukertoja on 24 vuodessa. Tarkistettu käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma on toimitettava Etelä-Savon ELY-keskukselle ja Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Käyttö- ja päästötarkkailun mittauksista, kalibroinneista, näytteenotosta ja analyyseista on pidettävä yksityiskohtaista kirjanpitoa, johon liitetään kunkin mittauksen tulokset ja muut mittausta tai toimenpidettä koskevat olennaiset tiedot,

selvitys päästöjen laskentatavasta ja arvio tulosten edustavuudesta.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa Etelä-Savon ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Tilanteissa, joissa jätevesiä on tarpeen johtaa varapurkuputken kautta Mustaselälle, on päästötarkkailua tehtävä koko johtamisen ajan 24 tunnin kokoomanäyttein. Näytteistä on analysoitava samat parametrit kuin normaalissa päästötarkkailussa.

Ympäristövaikutusten tarkkailu

13. Jäteveden vaikutuksia vesistön tilaan ja veden laatuun sekä pohjaeläimistöön ja kasviplanktoniin on tarkkailtava hakemuksessa esitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti. Niissä tilanteissa, joissa johdetaan jätevesiä varapurkuputkea pitkin Mustaselälle, on jätevesien vaikutusta Mustaselän veden laatuun tarkkailtava Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa sovittavalla tavalla. Tarkkailusta on laadittava erillinen raportti ja toimitettava se Etelä-Savon ELY-keskukselle sekä Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

14. Luvan saajan on tarkkailtava jäteveden vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Etelä-Savon ELY-keskuksen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailun tulee sisältää ainakin koekalastukset ja kalastustiedustelu. Yksityiskohtainen tarkkailusuunnitelma on toimitettava Etelä-Savon ELY-keskuksen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa tämän lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailua voidaan tarvittaessa muuttaa edellä mainitun viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Tarkkailutulosten raportointi

15. Tarkkailutulokset on säilytettävä ja raportoitava tarkkailusuunnitelmissa mainittuina tai muutoin sovittuina ajankohtina Etelä-Savon ELY-keskukselle sekä Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tarkkailutulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäviksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

Vesistössä tehtävät toimenpiteet

16. Luvan saajan on hapettamalla vesistöä tai muulla vastaavalla tavalla huolehdittava siitä, että veden happipitoisuus Lamposaarenselän, Launialanselän, Annilanselän ja Kyyhkylänselän syvänteissä pysyy riittävänä.

Kalatalousmaksu

17. Luvan saajan on maksettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä kalatalousmaksua Etelä-Savon ELY-keskukselle 6.655 euroa käytettäväksi kalastolle ja kalastukselle jätevesien vaikutusalueella aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi. Maksun käytöstä on kuultava vaikutusalueen osakaskuntia.

Ensimmäinen maksu on suoritettava seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä, kun jätevesien johtaminen vesistöön tämän päätöksen mukaisesti on aloitettu.

Toiminnan lopettamiseen liittyvät määräykset

18. Jos jätevedenpuhdistamon toiminta päättyy, luvan saajan on ilmoitettava toiminnan loppumisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä vähintään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista Etelä-Savon ELY-keskukselle. Jätevesien vesistövaikutusten tarkkailua on jatkettava Etelä-Savon ELY-keskuksen edellyttämä määräaika, kuitenkin vähintään kaksi vuotta puhdistamon jätevesien vesistöön johtamisen loputtua.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Luvan saajan on viimeistään 31.12.2021 jätettävä aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Hakemukseen on liitettävä kattava yhteenveto tehdyistä käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuista, selvitys syvänteiden hapetuksen vaikutuksista, selvitys varapurkuputken käytöstä ja sen vaikutuksista Mustaselän veden laatuun, arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta toiminnassa, selvitys kalatalousmaksun käytöstä sekä muut ympäristönsuojeluasetuksen 8-12 §:ssä mainitut selvitykset soveltuvin osin.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. Mikkelin vesilaitos on vaatinut aluehallintoviraston päätöksen muuttamista siten, että lupamääräyksen 8 ensimmäinen kappale poistetaan tai se muutetaan kuulumaan: Puhdistamoliete on hyödynnettävä laitoksissa, joilla on siihen voimassa oleva ympäristölupa.

Mikkelin Vesilaitos ei ole hakenut ympäristölupaa puhdistamolietteen hyödyntämiselle ja käsittelylle eikä se ole osa toimintakokonaisuutta. Kyse ei ole ympäristönsuojelulain 45 §:n mukaisista tarpeellisista määräyksistä jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. Lupaviranomainen on tältä osin ylittänyt harkintavaltansa.

Kuivatun puhdistamolietteen jatkokäsittely on suoritettava laitoksessa, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tai vastaavassa päätöksessä lietteen käsittely on hyväksytty. Lisäksi kuivattua lietettä on voitava hyödyntää laitoksessa, jonka toiminta ja tuotteet täyttävät lannoitevalmistelain vaatimukset elintarviketurvallisuusviraston hyväksymällä tavalla. Mikkelin Vesilaitoksella ei ole käytössä omaa laitosmaista lietteen jatkokäsittelyä tai loppusijoitusratkaisua. Puhdistamolietteen jatkokäsittely voi perustua vain ostopalveluun.

Uusia lietteenkäsittelymenetelmiä on kehitteillä ja lietteiden hyödyntämismahdollisuuksia kartoitetaan Suomessa. Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ovat käynnistäneet ohjelman "Suomesta ravinteiden kierrätyksen mallimaa", jonka tavoitteena on ravinteiden kierron säätäminen siten, että kierrosta vuotaisi olennaisesti nykyistä vähemmän ravinteita ympäristöön. Mikkelin Vesilaitoksella on koekäytössä lietteenkäsittelyratkaisu, jossa kuivattu liete

tehdään jo puhdistamolla hajuttomaksi ja kuljetetaan pelloille maanparannusaineeksi. Myös muita vastaavia ratkaisuja on kaupallisesti saatavilla.

Mikkelin Vesilaitos ei ole hakenut ympäristölupaa eikä varautunut tällaiseen jätteen hyödyntämistoimintaan, joten oma hyödyntäminen ei perustuisi parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Vesilaitoksella ei toistaiseksi ole tällaisen omaehtoisen lietteen hyödyntämistoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden käytettävissä ympäristönsuojelulain 42 §:ssä edellytettyä riittävää asiantuntemusta. Lupapäätöksen muuttaminen on ympäristön kannalta ja taloudellisesti kestävämpi vaihtoehto. Vaihtoehtoiset hyötykäyttötavat mahdollistavat kustannustehokkaamman lietteenkäsittelyn.

Ympäristönsuojelulain 45 §:n ja sen tulevan muutoksen nojalla luvassa on tarvittaessa annettava määräys hyödynnettävän tai loppukäsiteltävän jätteen toimittamisesta uuden jätelain 19.2 §:ssä tarkoitettuun käsittelylaitokseen uuden jätelain 148.4 § huomioon ottaen. Tällainen tarve on olemassa, joten lupamääräys voidaan muuttaa vaaditulla tavalla.

2. Asunto Oy Mikkelin Marsalkanranta on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan siltä osin, kuin se koskee puhdistamolta tulevan jätevesien purkuputken sijoittamista Pappilanselälle. Vaihtoehtoisesti määrätään suoritettavaksi ympäristövaikutusten arviointimenettely.

Pohjaveden pilaantuminen

Purkuputken suunnittelussa on putken sijoittamista Pappilanselälle perusteltu paljolti taloudellisilla näkökohdilla. Sijoittelussa ei ole otettu huomioon sen aiheuttamaa vaaraa pohjavedenottamolle. Vaara on vain todettu ylimalkaisella kiistämisellä.

Etelä-Savon ympäristöviranomaiset ovat esittäneet toistuvasti eri yhteyksissä huolestuneisuutta Mikkelin eteläpuolisen vesistön kuormittuneesta tilasta. Etelä-Savon ELY-keskuksen ympäristöviranomaiset ovat tämän asian yhteydessä lausuneet huolestuneisuuden Pappilanselälle sijoitettavan purkuputken aiheuttamasta uhasta Mikkelin vedenpuhdistamon raakaveden saannille. ELY-keskuksen mukaan on mahdollista, että veden korkeuksien vaihdellessa purkuvesi valuu pintavetenä kaupungin vesilaitoksen pohjaveden vedenottamon alueelle, Pursialan-Kattilanlahdelle. Tämän lisäksi purkualue rajoittuu 450 metrin matkalta Mikkelin uuteen pohjavesialueen rajaukseen. Näistä syistä ympäristöviranomaiset esittivät lausunnossaan purkuputken siirtoa Annilanselälle.

Ramboll Finland Oy väitti päinvastoin, että juuri purkuputken sijoittaminen Annilanselälle aiheuttaisi uhkatekijän Mikkelin vedensaannille tulevaisuudessa. Tällaista uhkaa asianomaiset viranomaiset eivät ole lausunnossaan todenneet.

Päätös sijoittaa purkuputki Pappilanselälle rikkoo pohjaveden pilaamiskieltoa ja on näin lainvastainen. Ympäristönsuojelulain 8 §:n 1 kohdassa kielletään sellainen toiminta, joka voi aiheuttaa, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muutoin olennaisesti huonontua (pohjaveden pilaantumiskielto). Hallituksen esityksessä todetaan, että pohjaveden pilaamiskielto si-

sältää nykyiselläänkin vaaran aiheuttamisen kiellon eikä pilaantumiskiellon vastaiselta toiminnalta edellytettäisi jatkossakaan konkreettisen pilaantumisen aiheutumista.

Ottaen lisäksi huomioon suunnitelman virhearviot veden sekoittumisesta, on perusteltu uhka olemassa, että putken sijoittaminen Pappilanselälle aiheuttaa varsin varteenotettavan vaaran pohjavedenottamolle.

Purkuputken sijoituspaikka aiheuttaa Pappilanselälle merkittävää vesistön pilaantumista ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Tästä syystä ympäristölupaa sille ei olisi saanut myöntää. Suunnitelmassa purkuputken sijoittamisen arviointiperusteluina ovat olleet ranta-alueiden maankäyttö, jätevesien sekoittuminen, hankkeen kustannukset sekä vesistön muu kuormitus.

Ranta-alueiden maankäyttö

Nykyinen puhdistuslaitos rakennettiin Mikkelin Kenkäveroon ja otettiin käyttöön vuonna 1962. Melko pian havaittiin, että pudistuslaitos oli rakennettu Mikkelin keskeisimmälle paikalle kasvavan asutuksen keskelle Savilahden rantaan. Nyt puhdistuslaitosta siirretään, mutta purkuputki jätetään. Purkuputken ympäristö Pappilanselän rannoilla on keskeistä nykyisen ja tulevaisuuden asuinrakentamisen aluetta. Asutus taajamissa on levinnyt ja tulee leviämään keskustasta säteittäin ulospäin ja teollisuuslaitokset siirtyvät edeltä aina kauemmaksi. Järvimaisemalliset asuinalueet ovat Mikkelissä Savilahden, Graaninalueen, Kirkonvarkauden, Salosaaren ja Tuppuralan alueella eli juuri purkuputken ympärillä.

Suunnitelman laatinut Ramboll Finland Oy on vertaillut purkuputken sjoittelua mm. Pappilanselän ja Kirkonvarkauden sillan eteläpuolella olevan Annilanselän välillä ja päätynyt siihen, että purkuputken haitat asutukselle ovat pienemmät Pappilanselällä kuin Annilanselän alueella.

Pappilanselän vaikutuspiirissä asuu monin verroin enemmän ihmisiä kuin Annilanselällä tai vesistön muilla alemmilla selillä ja asutuksen määrä kasvaa kokoajan. Järven ympäristö on kasvavaa asuinaluetta. Suunnitelmassa tuodaan esille purkuputken aiheuttamia haittavaikutuksia Annilanselän loma-asutukselle sekä leväkasvuston lisääntymisestä aiheutuvat haitat. Näiden yhtäläisten haittavaikutusten merkitystä Pappilanselän asutukselle ei ole todettu lainkaan.

Haittavaikutukset eivät suinkaan ole merkittävämpiä loma-asutuksen rannan käyttäjille, vaan päinvastoin haittavaikutukset ovat suurempia rannan vakituiselle asutukselle, onhan rannan käyttö silloin ympärivuotista. Pappilanselän ympärillä on jo tällä hetkellä ainakin kaksi yleistä uimarantaa, jotka ovat vilkkaassa käytössä, sekä useita yksityisiä uimarantoja. Haittavaikutukset rantojen käyttäjille ovat varmasti yhtä merkittäviä, kuin huomattavasti vähäisemmässä käytössä olevien Annilanselän uimarantojen käyttäjille. On virheellistä väittää, että purkuputken kokonaishaittavaikutukset asutukselle olisivat suuremmat Annilanselällä.

Jätevesien sekoittuminen

Suunnitelman laatijan vertailuselvitysten perusteella purkuputki aiheuttaisi

fosforipäästöjen tasoksi vuonna 2030 Pappilanselällä 34 µg/l ja vastaavasti Annilanselälle 29 µg/l. Pappilanselän purkuvaihtoehdon edullisuutta perustellaan sillä, että Pappilanselkä on vesialueena suurempi ja näin ollen veden sekoittuminen olisi tehokkaampaa. Oletusta voi perustellusti epäillä. Ensinnäkin kun tarkastellaan mainittujen järvien pinta-aloja on Annilanselkä useampikertainen pinta-alaltaan Pappilanselkään verrattuna. Vesialue ulottuu Pappiselältä kaupungin satamaan päin ja myös Visulahteen päin, mutta veden virtaussuunta ei ole pohjoiseen tai itään päin, vaan Kirkonvarkauden kautta etelään päin noin 2 m^3/s. Purkuputken aiheuttama vedenlaadun rasitus ei laimene muuhun vesistöön purkuputken yläpuolisille vesille, vaan se jää pienelle Pappilanselän alueelle.

Pappilanselällä on Salosaaren edustalla 10-19 metrin syvänne, muutoin vesi on matalaa. Annilanselällä on, huomattavasti laajemmalla alueella, 12-19 metrin yhtenäinen syvänne. On perusteetonta väittää, että Pappilanselällä purkuveden laimenemisen vesitilavuus olisi suurempi kuin Annilanselällä tai että puhdistetun likaveden sekoittuminen olisi parempi ja vähemmän haittoja tuova Pappilanselällä kuin Annilanselällä. Veden virtauksen sekä pinta-ala- ja syvyystietojen perusteella tilanne on juuri päinvastainen Tämä tarkoittaa sitä, että purkuputken tuotos itse asiassa konsentroituu hyvin pienelle alueelle Pappilanselällä.

Hankkeen kustannukset

Selvityksessä on vain ylimalkaisesti väitetty, että purkuputken rakentaminen muualle tulisi huomattavasti kalliimmaksi, vertailua kustannuksista ei ole. Purkuputken rakentaminen Mustaselältä Kuivasalmen kautta Annilanselän syvänteeseen on ainakin matkana huomattavasti lyhyempi, kuin matka Pappilanselälle. On vaikea myös nähdä, miksi tämä vaihtoehto edellyttäisi erillisen pumppaamon rakentamista, kun olosuhteet ovat samanlaiset.

Vesistön muu kuormitus

Ympäristöviranomaisten laatimien vesistön tilaa koskevien selvitysten perusteella on selvää, että suunnitellun purkupaikan nykyinen vesistöntila on huono. On perusteltua katsoa, että suunniteltu hanke on uhka vesistön laadulle nyt ja tulevaisuudessa. Suunnitellun purkupaikan välittömässä läheisyydessä on Mikkelin nopeimmin kehittyvä asumisalue sekä kasvava matkailukeskittymä. Pappilanselän vesistökuormitusta ei saa lisätä ympäristön rakentamistoimenpiteillä. Kuormitusta on vähennettävä kaikin keinoin.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Lupapäätöksessä on todettu vain asukaslukuun perustuen, että ympäristövaikutusten arviointimenettely ei ole tarpeen. Lainsäätäjä on nimenomaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:ssä edellyttänyt yksittäistapauksissa kokonaisharkintaa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 7 §:ssä määrätään erityisesti tarkastelemaan hankkeen sijaintia ja luonnon sietokykyä ottaen erityisesti huomioon tiheään asutut alueet sekä vaikutusten luonne. Purkuputken vaikutus Pappilanselälle on jatkuva ja pitkäaikainen. Luvanhakijan selvitys purkuputken vaikutuksista ympäristölle ja vertailu purkuvaihtoehdoista on epämääräinen ja puutteellinen.

3. Kalevi ja Sirkka Autio ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Kalevi ja Sirkka Autio ovat kirjeellään 21.2.2012 peruuttaneet valituksensa koskien Metsä-Sairilan jäteveden puhdistamon ympäristölupaa ja vesihuoltolinjan rakentamista välille Kenkäveronniemi-Metsä-Sairila.

Mikkelin vesilaitos on antanut vastineen.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut vastineen.

Mikkelin kaupungin ympäristölautakunta on antanut vastineen.

Suomen Nuoriso-opiston kannatusyhdistys ry on antanut vastineen.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Mikkelin vesilaitos on antanut vastineen vastineiden johdosta.

Asunto Oy Mikkelin Marsalkanranta on antanut vastineen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Lausuminen Kalevi ja Sirkka Aution valituksesta raukeaa, koska Autiot ovat peruuttaneet valituksensa.

2. Hallinto-oikeus hylkää Asunto Oy Mikkelin Marsalkanrannan vaatimuksen YVA-menettelyn soveltamisesta.

3. Muutoin hallinto-oikeus hylkää Asunto Oy Mikkelin Marsalkanrannan valituksen.

4. Hallinto-oikeus muuttaa Mikkelin Vesilaitoksen valituksesta lupamääräystä 8 poistaen sen puhdistamolla syntyvän lietteen hyödyntämistä koskevan ensimmäisen kappaleen.

Perustelut

1. Kalevi ja Sirkka Aution valitus

Kalevi ja Sirkka Autio ovat Itä-Suomen aluehallintovirastoon 21.2.2012 saapuneella kirjeellään peruuttaneet valituksensa.

2. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva vaatimus

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n 10 c kohdan mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettely on tehtävä yli 100 000 asukkaalle mitoitetusta yhdyskuntajätevesien käsittelylaitoksesta. Metsä-Sairilan puhdistamohanke alittaa huomattavasti tämän rajan.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Lain 4 §:n 3 momentin nojalla harkittaessa vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa on sen lisäksi mitä lain 4 §:n 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 7 §:ssä on luettelo niistä hankkeen ominaisuuksiin, sijaintiin ja vaikutusten luonteeseen liittyvistä tekijöistä, joita on tarkasteltava erityisesti harkittaessa arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa. Yksittäistapauksissa tehtävän ympäristövaikutusten arviointimenettelyn piiriin kuuluvat hankkeet ovat kuitenkin pienempiä kuin hankeluettelon hankkeet.

Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan Mikkelin Vesilaitoksen suunnitteleman uuden puhdistamon rakentaminen vähentää puhdistamolta vesistöön johdettavaa ravinnekuormitusta. Nykyisellä purkupaikalla veden laatu paranee. Jätevesien purkupaikan siirtäminen uuden puhdistamon valmistumisen yhteydessä Pappilanselälle noin 1 km etelään vesistön virtaussuunnassa alavirtaan lisää jonkin verran fosforipitoisuutta uudella purkualueella. Jätevedet ovat kuitenkin aiemminkin kulkeutuneet Pappilanselälle ja sieltä eteenpäin Annilanselälle ja Kyyhkylänselälle. Vesistövaikutuksia kuitenkin lieventää jätevesistä johtuva pienenevä kuormitus ja jäteveden hygienisointi. Lisäksi Mikkelin alapuolisen vesistön tila on jatkuvasti parantunut ja tilan odotetaan edelleen paranevan.

Etelä-Savon ympäristökeskus on 5.6.2008 päättänyt, ettei hankkeeseen sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Asiakirjoissa on riittävät selvitykset hankkeesta ja sen vaikutuksista asian ratkaisemiseksi. Edellä mainituista syistä johtuen myös hallinto-oikeus katsoo, että hankkeeseen ei ole sovellettava ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

3. Asunto Oy Mikkelin Marsalkanrannan valitus muutoin

Mikkelin kaupungin Kenkäveronniemen jätevedenpuhdistamon purkuvesistön tilaa on seurattu 1960-luvun lopulta lähtien. Jätevedenpuhdistamon kuormitus näkyy selvimmin puhdistamon purkuputken lähellä Pappilanselällä. Pistekuormitus voidaan havaita etenkin kohonneina typpiyhdisteiden, suolistobakteerien ja sähkönjohtavuuden arvoina. Fosforin osalta puhdistamon vaikutus peittyy osin hajakuormituksen alle. Visulahdesta ja Savilahdesta, purkupaikan yläpuolelta, on jatkuvasti mitattu Pappilanselältä mitattuja korkeampia fosforipitoisuuksia. Myös Savilahden hygieenisyys on pääsääntöisesti ollut Pappilanselällä mitattua heikompi. Veden laatu on Pappilanselällä vuosina 1990–2008 ollut pääsääntöisesti välttävä, mutta ajoittain myös huono.

Pappilanselältä mitatut kokonaistypen keskiarvopitoisuudet liikkuvat välillä 2 000-4 000 µg/l (min/max 2008; 1 600-3 300 µg/l), kokonaisfosforin keskiarvopitoisuudet välillä 24-32 µg/l (min/max 2008; 21-40 µg/l) ja suolistobakteerien keskiarvopitoisuus 15-103 pmy/100ml (min/max 2008; 1–240). Keskimääräiset ravinne- ja klorofyllipitoisuudet ovat tyypilliset reheville vesistöille.

Ajoittain lievää puhdistamon purkuvesien vaikutusta on havaittavissa myös Annilanselällä kohonneina suolistoperäisten bakteerien pitoisuutena. Kokonaisuutena Annilanselän veden keskimääräinen laatu on hieman Pappilanselän vastaavaa parempi, mutta taso on välttävä. Annilanselältä mitatut kokonaistypen keskiarvopitoisuudet liikkuvat välillä 1 800-2 800 µg/l (min/max 2008; 1 500-2 300 µg/l), kokonaisfosforin keskiarvopitoisuudet välillä 22-28 µg/l (min/max 2008; 19-37 µg/l) ja suolistobakteerien keskiarvopitoisuus 0-20 pmy/100ml (min/max 2008; 0-19). Keskimääräiset ravinne- ja klorofyllipitoisuudet ovat tyypilliset reheville vesistöille.

Kyyhkylänselän veden tilanne on typen, suolistobakteerien ja orgaanisen aineen osalta edellisiä hieman parempi, mutta kokonaisfosforipitoisuuksissa näkyy lähivaluma-alueen hajakuormitus. Mitatut kokonaisfosforin keskiarvopitoisuudet liikkuvat välillä 24-36 µg/l (min/max 2008; 18-36 µg/l). Veden laatu Kyyhkylänselän alapuolisella Ukonvedellä oli vuonna 2008 välttävä. Tästä alaspäin, Pähkeenselällä ja Juurisalmessa, veden laatu on ollut pääsääntöisesti tyydyttävä.

Asunto-osakeyhtiö on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan siltä osin kuin se koskee puhdistamolta tulevan jätevesien purkuputken sijoittamista Pappilanselälle.

Päätöksen mukaan puhdistetut jätevedet johdetaan noin 4 200 metriä pitkää purkuputkea pitkin Saimaan Pappilanselälle Pursialan teollisuusalueen edustalle. Purkupiste sijaitsee noin yksi kilometri etelään ja vesistön virtaussuunnassa alaspäin Mikkelin kaupungin nyt käytössä olevan Kenkäveronniemen jätevedenpuhdistamon purkupisteestä. Pappilanselän purkupaikka on valittu vaihtoehtotarkastelun perusteella. Vaihtoehdon valintaan ovat vaikuttaneet paitsi kustannukset myös jätevesien sekoittuminen ja ranta-alueiden maankäyttö ja vesistön muu kuormitus.

Purkupaikkavaihtoehtoja on selvitetty Pappilanselältä, Kirkonvarkauden sillan alapuolelta, Annilanselältä sekä Kyyhkylänselältä. Purkupaikkavaihtoehtoja koskevien selvitysten mukaan Pappilanselän, samoin kuin alapuolisten järvialtaiden Annilanselän ja Kyyhkylänselän vedenlaatu ilmentää runsasravinteisuutta. Eri altaiden väliset erot keskiarvopitoisuuksissa ovat melko pieniä. Lisäksi pohjan läheisessä vedessä oleva hapenkulutuspotentiaali on samaa suuruusluokkaa kaikissa altaissa. Pappilanselän kokonaisfosforipitoisuudet ovat pintakerroksessa keskimäärin 28 µg/l ja pohjan läheisyydessä 30 µg/l. Pappilanselältä etelään sijaitsevalla Annilanselällä fosforipitoisuudet ovat tarkastelluista vesialueista keskimäärin pienimpiä (vastaavat keskiarvot 25 ja 25 µg/l) ja suurimpia Kyyhkylänselällä, (vastaavat keskiarvot 29 ja 34 µg/l).

Levien kasvua osoittavan a-klorofyllin pitoisuus puolestaan on ollut keskimäärin suurin virtaussuunnassa alimmaisessa Kyyhkylänselän altaassa. Tosin keskiarvopitoisuudet ovat keskenään samaa suuruusluokkaa. Klorofylli- ja fosforiarvot osoittavat kaikkien tarkasteltavien vesialueiden kuuluvan rehevään laatuluokkaan. Eniten eroja tarkasteltavien altaiden välillä esiintyy pohjan läheisen veden typpiarvoissa (etenkin kokonais- ja nitraattityppi), jotka Pappilanselällä ovat eri altaista selvästi suurimpia. Ekologinen ja kemiallinen tila Pappilanselän alueella ja muilla selkävesillä kuuluu tyydyttävään laatuluokkaan.

Kyyhkylänselän alapuolinen Ukonvesi luokitellaan astetta parempaan eli hyvään luokkaan.

Tilanteessa, jossa käsitellyt jätevedet johdettaisiin uuteen purkupaikkaan Kirkonvarkauden sillan eteläpuolelle ja jolloin vesistövaikutukset kohdistuisivat ensisijaisesti Annilanselkään, arvio kuormituksen kehittymisestä perustuu kokonaisfosforin osalta arvioon, jossa fosforikuorma vuonna 2014 on 2,05 kg/vrk ja vuonna 2030 on 2,47 kg/vrk. Lähtökohtana on purkualueella esiintyvä virtausnopeus ja pistekuormituksen nykyinen vaikutus veden fosforitasoon. Kirkonvarkauden sillan virtaamaksi on arvioitu 2 m^3/s. Etelä-Savon ympäristökeskuksen selvityksen mukaan nykyisin puhdistamosta aiheutuvan fosforikuormituksen osuudeksi vesialueella on arvioitu 39 % kokonaiskuormasta. Tätä arviota on sovellettu myös Kirkonvarkauden sillan eteläpuoliselle vesialueelle Annilanselälle. Siten altaan veden nykyisestä fosforitasosta (noin 25 µg/l) jätevesien vaikutukseksi saadaan 10 µg/l. Vuosina 2014 ja 2030 fosforin taustapitoisuutena purkuvesistössä on laskennassa käytetty pitoisuutta 15 ja 16 µg/l. Tulevan kuormituksen aiheuttamia pitoisuuden muutoksia on suhteutettu näihin arvoihin. On huomattava, että käytetty menetelmä on täysin teoreettinen, eikä se huomioi esimerkiksi jätevesien todellista kulkeutumista tai partikkelien sedimentaatiota. Sen avulla saa kuitenkin käsityksen kuormituksen vaikutuksista.

Mikäli purkupaikka sijoittuisi Kirkonvarkauden sillan eteläpuolelle, laskennan tulosten mukaan vuonna 2014 Annilanselän vedessä fosforipitoisuus nousisi nykyisestä noin 1 µg/l. Mikäli purkupaikka sijoittuisi Pappilanselälle, vuonna 2014 Pappilanselän vedessä fosforipitoisuus nousisi nykyisestä noin 3 µg/l. Purkupaikan siirto Kirkonvarkauden sillan eteläpuolelle aiheuttaisi riskin pitkällä aikavälillä Annilanselän eteläpuolella sijaitsevalle Porrassalmen pohjavesialueelle, joka on mahdollinen tulevaisuuden vedenottamo ja/tai tekopohjavesilaitoksen paikka. Tekopohjavesilaitoksen raakaveden ottopaikkana tulisi mitä ilmeisimmin olemaan Annilanselkä. Rantaimeytymisen vuoksi Annilanselän vedenlaadulla voi olla vaikutusta pohjavesialueen pohjaveden laatuun, kun otetaan huomioon, että rantaimeytymismatka on lyhyt.

Nykytilassa Annilanselällä voidaan havaita hajakuormituksen lisäksi jätevesivaikutusta. Syvänteessä oleva hapetin parantaa alueen happitilannetta, mutta siitä huolimatta loppukesäisin alusvedessä havaitaan usein voimakasta happivajetta. Annilanselän länsipuolella on tiheää loma-asutusta. Vakituinen asutus on keskittynyt Kirkonvarkauden ja Annilanselän itäpuolelle. Annilanselällä vakituinen asutus on selvästi tiheintä verrattuna Kirkonvarkauteen ja Kyyhkylänselkään. Jos käsitellyt jätevedet johdettaisiin Annilanselän pohjoisosaan, vedenlaatu saattaisi pitkällä aikavälillä huonontua ja mahdollinen rehevöityminen heikentäisi järven virkistyskäyttöarvoa. Ratkaisevaa tällöin olisi vesistöön kohdistuvassa hajakuormituksessa tapahtuvat muutokset.

Purkupaikan sijoittuessa Pappilanselälle Pursialan voimalaitoksen edustalle havaittavia vaikutuksia Pursialan pohjavesialueen tai tekopohjavesilaitoksen vedenlaatuun ei arvioida syntyvän. Misawan sahan kohdalla ei kallionpinnan ja pohjaveden korkeuden perusteella tapahdu pintaveden suotautumista pohjaveteen. Mahdollista Saimaan veden imeytymistä Pursialan pohjavesialueelle saattaa tapahtua saha-alueen eteläpäästä Saimaan vedenpinnan ollessa korkealla. Alueella on tehty pohjaveden isotooppitutkimus, jossa ei kuitenkaan ilmennyt pintaveden imeytymistä. Pohjaveden päävirtaus Pursialan vedenottamolle

suuntautuu pohjoisesta sekä tekopohjaveden imeytysalueelta etelästä päin. Koillisesta Pappilanselän suunnasta virtaus vedenottamolle on vähäisempää ja virtausaika on pitkä. Pappilanselän veden vähäisistä laatumuutoksista ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia pohjaveden laadulle. Purkupaikan siirto Pappilanselälle on näin ollen perusteltu ja kokonaisvaikutuksiltaan vähäisin verrattuna Kirkonvarkauden sillan eteläpuolelle sijoittuvaan purkupaikkaan.

Pappilanselällä ei ole juurikaan ranta-asutusta, kun taas vakituinen asutus on keskittynyt Kirkonvarkauden ja Annilanselän itäpuolen rannoille ja loma-asutus Annilanselän länsirannalle, jolloin Pappilanselällä olevasta purkupaikasta olisi vähiten haittaa rannan käyttäjille. Keskimääräiset virtaamat ovat arvion mukaan keskenään hyvin samankaltaiset (Pappilanselkä 1,5 m^3/s ja Kirkonvarkaus 2,0 m^3/s) kummassakin purkupaikassa. Laskennalliset pitoisuuden muutokset veden kokonaisfosforipitoisuudessa ovat vuonna 2014 Annilanselällä hieman pienemmät kuin Pappilanselällä. Vuonna 2030 pitoisuuden muutokset olisivat samaa suuruusluokkaa kummallakin purkualueella. Annilanselällä fosforipitoisuuden kasvu edistää rehevöitymistä, jolla puolestaan on vaikutusta leväkasvun lisääntymiseen. Tämä aiheuttaisi haittaa mahdolliselle Annilanselän tekopohjavesilaitoksen raakaveden otolle. Järviveden laadun suhteen tilanne olisi samankaltainen Pappilanselällä.

Purkupaikan aiheuttamasta veden laatumuutoksista Pappilanselällä ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia Pursialan pohjaveden laadulle muun muassa pohjaveden virtausolosuhteista johtuen. Mikäli tulee tilanne, jossa Pappilanselän ja Kattilanlahden sekä Pursialanlahden virtaus tyrehtyy täysin, on erittäin epätodennäköistä, että pintaveden imeyttämisen johdosta jätevettä kulkeutuisi Pappilanselältä Kattilanlahdelle ja Pursialanlahdelle siinä määrin, että se aiheuttaisi raakaveden pilaantumisen. Tämä edellyttäisi Pappilanselän vedenpinnan nousua ja vastaavasti Kattilanlahden ja Pursialanlahden pinnan laskemista siinä määrin, että virtaus suuntautuisi näille lahdille. Pohjaveden imeyttämisen ei katsota aiheuttavan tähän tarvittavaa altaiden vedenpinnan tasojen muutosta.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että eri purkupaikkavaihtoehtoja on riittävästi selvitetty. Mikkelin vesilaitos on vastineessaan esittänyt vaihtoehtoisten purkulinjojen kustannusvaikutukset. Selvitysten perusteella jätevesien johtaminen purkuputkea pitkin Pappilanselälle on hankkeen kustannukset ja vesien tila sekä jätevesien vaikutukset huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Luvan myöntämisen edellytykset ovat olleet olemassa eikä aluehallintoviraston päätöksen muuttamiseen tältä osin ole ollut syytä.

4. Mikkelin vesilaitoksen valitus (lupamääräys 8)

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset muun muassa päästöistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä ja jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä. Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoja sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupa-

määräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä määrättyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Mikkelin vesilaitos on hakemuksessaan esittänyt, että aktiivilieteprosessissa syntyvä ylijäämäliete pumpataan esiselkeytykseen, jossa syntyvä ns. raakasekaliete tiivistetään altaiden syvissä lietetaskuissa ja johdetaan painovoimaisesti kuivauksen syöttösäiliöihin. Säiliöistä lietteet pumpataan lietteenkuivauslingoille ja kuivattu liete välivarastoidaan niiden alapuolella oleviin siiloihin pois kuljetusta varten. Lietteen jatkokäsittely tapahtuu asianmukaisen ympäristöluvan omaavassa käsittelylaitoksessa. Linkokuivattua lietettä (kuiva-aine noin 23 % TS) arvioidaan syntyvän mitoituskuormituksella noin 9 400 m³ vuodessa. Nykyisin Kenkäveronniemen puhdistamon linkokuivatut lietteet jatkokäsitellään tunnelikompostointilaitoksessa Metsä-Sairilan jätekeskuksessa.

Hakemuksen mukaan puhdistamolietteen hyödyntäminen ja käsittely ei kuulu Mikkelin vesilaitoksen toimintakokonaisuuteen. Näin ollen puhdistamolietteen jatkokäsittely voi perustua vain ostopalveluihin. Uusia lietteenkäsittelymenetelmiä on kehitteillä ja lietteiden hyödyntämismahdollisuuksia kartoitetaan. Edellä mainituista syistä johtuen hallinto-oikeus katsoo, että ainakin tässä vaiheessa kuivatun puhdistamolietteen jatkokäsittelytavaksi on hyväksyttävissä toimittaminen laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tai vastaavassa päätöksessä on hyväksytty lietteen käsittely. Tämän menettelyn on katsottava perustuvan myös parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan tällä hetkellä. Näin ollen hallinto-oikeus on poistanut lupamääräyksestä 8 sen ensimmäisen kappaleen.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 4 § 2 ja 3 mom
Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 7 §
Ympäristönsuojelulaki 41 § - 43 §, 45 §, 49 §, 50 § ja 52 §
Jätelaki 12 § ja 15 §

Julkipano

Päätös on annettu julkipanon jälkeen.

Päätöksestä ilmoittaminen

Mikkelin kaupunginhallituksen on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä kaupungin ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä eli viimeistään 9.12.2013.

Valitusosoitus on liitteenä YmpJp (07.07).

Diaarinumero

00654/12/5110
00655/12/5110
00656/12/5110

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Johan Hagman ja Riitta Fränti, tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Varpu Kujanpää sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Merja Manninen. Asian on esitellyt Riitta Fränti.

Johan Hagman

Merja Manninen

Varpu Kujanpää

Riitta Fränti

Toimituskirjan antaja:

Inkeri Eriksson
osastosihteeri

Diaarinumero

00654/12/5110
00655/12/5110
00656/12/5110

Jakelu

Päätös ja maksu

Mikkelin Vesilaitos, maksutta
PL 278, 50101 Mikkeli

Asunto Oy Mikkelin Marsalkanranta
oikeudenkäyntimaksu 90 euroa
(oikaisuvaatimusohje ilmenee laskusta)
Osoite:
Mikkelin Kiinteistöpysäkki
Isännöitsijä Martti Lokka
Saksalanraitti 8, 50170 Mikkeli

Kalevi ja Sirkka Autio, maksutta
Jälkimaininki 9 A 27, 02320 Espoo

Jäljennös maksutta

Suomen Nuoriso-opiston kannatusyhdistys ry/Raimo Jenu
Paukkulantie 22, 50170 Mikkeli

Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
PL 33, 50101 Mikkeli

Mikkelin kaupungin terveydensuojeluviranomainen
PL 33, 50101 Mikkeli

Mikkelin kaupunginhallitus
PL 33, 50101 Mikkeli

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/Kalatalousyksikkö
PL 164, 50101 Mikkeli

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/Ympäristö ja luonnonvarat
PL 164, 50101 Mikkeli

Itä-Suomen aluehallintovirasto/Ympäristölupavastuualue
PL 50, 50101 Mikkeli

Suomen ympäristökeskus (sähköinen: kirjaamo.syke@ymparisto.fi)

IE